

19/6 KE9

Aan Minister van SZW

nota

Nota bij Kamerbrief toekomst onderwijsroute

BRIEF ONDERTEKENEN

Datum
30 mei 2023

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
1

Aanleiding

Om tot structurele borging van de onderwijsroute na 2025 te komen, hebben SZW, OCW en diverse partners oplossingsrichtingen uitgewerkt. Hierover bent u eerder per nota (dd. 3 april 2023, ref. 2023-0000218114 en t.b.v. het bestuurlijk overleg dd. 24 april 2023 ref. 2023-0000244899) geïnformeerd. U heeft daarnaast aan betrokken partijen toegezegd voor de zomer tot besluitvorming te komen. Daarnaast heeft de Kamer een motie (35925 XV, nr. 20 motie-Palland c.s.) aangenomen waarin u verzocht wordt zo spoedig mogelijk zekerheid te bieden over de borging, kwaliteit en continuïteit van de onderwijsroute.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de Kamer voor de zomer informeren over de stand van zaken via de uitvoeringsbrief inburgering die naar verwachting rond 16 juni bij u voorligt. Hierin geeft u aan dat de gesprekken over de financiering nog lopen en dat u voor het wetgevingsoverleg terugkomt op de structurele borging van de onderwijsroute (bijlage 1, tevens aan de uitvoeringsbrief toegevoegd).

Kernpunten

- Sinds het vorige BWO hebben er diverse gesprekken plaatsgevonden met FIN over het vinden van structurele financiering. Daarnaast voeren SZW en OCW al geruime tijd gesprekken over te berekenen inverdieneffecten. Gesprekken met FIN hebben vooralsnog niet tot resultaat geleid.
OCW wil graag de financiële effecten monitoren om zo te komen tot een betere raming van de inverdieneffecten. Er is een beperkt inverdieneffect vanuit OCW bereikt dat het tekort kan verkleinen (€5 tot €12 mln.). De nu door OCW ingeschatte inverdieneffecten op de OCW-begroting zijn te laag om het gat in het budget voor de onderwijsroute volledig te dichten.
- Momenteel lopen er nog gesprekken tussen SZW, OCW en FIN over mogelijke aanvullende financiering. Binnenkort zal op directeurs-niveau met OCW en IRF het gesprek opnieuw gevoerd worden over de inverdieneffecten.
- S&I en FEZ adviseren om besluitvorming tot na de zomer uit te stellen en de Kamer op dit moment via de uitvoeringsbrief te informeren dat de gesprekken over structurele financiering nog lopen en het uw streven is om na de zomer duidelijkheid te verschaffen over de toekomst. Hiermee houdt u de mogelijkheid open om de gesprekken met OCW en FIN in de zomer te voeren en de (geringe) kans op aanvullende financiering uit te lopen. Daarmee komt

u echter een eerder gedane toezegging aan betrokken partijen, om voor de zomer tot besluitvorming te komen, niet na.

Datum
30 mei 2023

- U wordt daarbij geadviseerd het uitstel in overleg met MPVO te beperken tot enkele maanden en niet de voorjaarsnota 2024 af te wachten. Lang uitstel leidt namelijk tot problemen in de uitvoering van de onderwijsroute (zie toelichting hieronder bij risico's).
- In de tussentijd zijn SZW en OCW bezig met het uitdenken van alternatieven indien de financiering toch niet rond komt.

Toelichting

- S&I ziet de onderwijsroute als gedeelde (financiële) verantwoordelijkheid van OCW en SZW.
- OCW geeft aan extra instroom in de entreetrajecten te verwachten indien de onderwijsroute wordt stopgezet. Die extra uitgaven kunnen voorkomen worden door de onderwijsroute voort te zetten en kunnen daarom een rol spelen in het overleg met FIN. Hierover voert OCW het gesprek met FIN. Diverse gesprekken met FIN hebben tot op heden niet tot een oplossing geleid.
- Er is een geringe kans dat deze zomer alsnog (een deel van de benodigde) aanvullende financiering wordt gevonden waarmee de onderwijsroute kan worden voortgezet. Dit zit als volgt:
 - Het benodigde financiële tekort wat eerder ook met u is gecommuniceerd is vanaf 2026 in totaal jaarlijks €46 mln. OCW komt uit op inverdieneffecten tussen van €5 tot €12 mln.
 - Op basis van het uitgangspunt van het kabinet dat er geen hogere asielinstroom na 2026 meer is, komen we uit op een structureel tekort van jaarlijks €21 mln. Mogelijk dat de inverdieneffecten vanuit OCW hier nog vanaf kunnen worden gehaald. In de zomer kan verkend worden of er ruimte is binnen de door AEF berekende bandbreedte van de trajectprijs om zodoende het tekort nog verder te verkleinen.
 - Met de kennis van bovenstaande (verkleinen van het financiële gat) is er dus een kans dat structurele financiering in de zomer gevonden kan worden.
- De optie om de periode tot de wetsevaluatie in 2027 te overbruggen is ook verkend. De inschatting is echter dat aanvullende incidentele middelen niet de zekerheid biedt waar uitvoerende partijen nu behoefte aan hebben. S&I adviseert alleen tijdelijke middelen beschikbaar te stellen indien enige mate van zekerheid geboden kan worden over toekomstige structurele financiering. Die zekerheid ontbreekt op dit moment.

Risico's

- Er is consensus bij alle betrokken partijen dat de onderwijsroute van meerwaarde is voor de inburgeraar en daarmee voor de maatschappij. Het afschalen van de onderwijsroute naar B1 zal zowel in de politiek als bij de partners (en mogelijk de media) tot onvrede leiden.
- Enkele betrokken partijen geven aan liever nu duidelijkheid te hebben dan uitstel van besluitvorming. Het uitstellen van definitieve besluitvorming biedt niet de zekerheid die gemeenten (en VNG) en onderwijspartijen nu nodig achten om hun bedrijfsvoering voort te kunnen zetten. Uitstel van besluitvorming resulteert daarmee mogelijk ook tot negatieve reacties in de politiek en bij partners.

- Verschillende partners geven aan dat (lang) uitstel leidt tot afbouw van de onderwijsroute op verschillende plekken in het land.
- Daarnaast betekent afschaffen een wetwijziging die na de zomer in gang gezet moet worden.

Datum
30 mei 2023

Bijlagen

Volnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Voorstel tekst uitvoeringsbrief inburgering	Wordt via uitvoeringsbrief aan TK verzonden na akkoord MSZW	
2	Rapport kostenonderzoek publiek bekostigde onderwijsroute (EY)	Wordt via uitvoeringsbrief aan TK verzonden na akkoord MSZW	
3	Rapport aanbod onderwijsroute (Significant)	Wordt via uitvoeringsbrief aan TK verzonden na akkoord MSZW	

TER BESLISSING

Aan Minister van SZW en minister voor APP

nota

Structurele borging onderwijsroute i.r.t.
augustusbesluitvorming

Datum

10 augustus 2023

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)

0

Aanleiding

In het kader van de augustusbesluitvorming wordt aan u een nota voorgelegd waarin FEZ en ASEA u adviseren alleen onderwerpen te behandelen die te maken hebben met koopkracht- en armoedebeleid. De onderwijsroute valt buiten dit kader. In deze nota informeren wij u over de laatste stand van zaken rondom de financiering van de onderwijsroute en de mogelijke risico's van het niet meenemen van de onderwijsroute in de augustusbesluitvormingsronde.

Geadviseerd besluit

Anders dan FEZ en ASEA adviseert S&I u de onderwijsroute in te brengen bij augustusbesluitvorming en de resterende middelen uit voorinburgering aan te dragen als dekkingsvoorstel.

Kernpunten

- Op 22 november 2021 heeft de Kamer u middels de motie Palland c.s. (35925 XV, nr. 20) verzocht zo spoedig mogelijk zekerheid te bieden over de borging, kwaliteit en continuïteit van de onderwijsroute. Tijdens het commissiedebat van 20 april 2022 heeft u aan de Kamer toegezegd dat u voor de zomer van 2022 duidelijkheid zou verschaffen over de financiële borging. Aanvullend daarop heeft u tijdens het BO van 9 mei 2023 aan bestuurders betrokken bij de onderwijsroute toegezegd nog voor de zomer van 2023 een besluit te nemen over de structurele borging. Helaas is het vanwege de ingewikkelde discussie over de financiering nog niet gelukt deze toezeggingen gestand te doen.
- Daarnaast knelt het al geruime tijd in de uitvoering van de onderwijsroute vanwege het ontbreken van langdurige zekerheid. Het uitblijven van een besluit zal leiden tot een noodgedwongen afbouw van de onderwijsroute vanwege een gebrek aan middelen en toekomstperspectief (o.a. vanwege aflopende contracten en het docententekort).
- Bij uitblijven van besluitvorming in augustus wordt het voortbestaan van de onderwijsroute onzeker vanwege de demissionaire status van het Kabinet en een mogelijk lange formatiebesprekingen. Doorschuiven van besluitvorming naar een volgend Kabinet zal leiden tot de noodzaak om opnieuw tijdelijke middelen toe te kennen aangezien gemeenten vanuit de wet een aanbodplicht hebben.
- In het BWO van 5 juli jl. met MOCW heeft u aangegeven het resterende tekort bij augustusbesluitvorming te willen dichten. SZW heeft daarom gezocht naar

de mogelijkheid om – aanvullend op de € 7 mln. die MOCW heeft toegezegd voor de periode van 2026 t/m 2029 – het tekort aan te vullen uitgaande van een trajectprijs van € 17.000 tot en met 2029. De inschatting is dat gemeenten tegen deze prijs voldoende kwalitatief aanbod kunnen inkopen.

- Vanwege onderuitputting van de voorinburgeringsmiddelen bestaat er voldoende financiële ruimte om de onderwijsroute in ieder geval tot en met 2029 voort te kunnen zetten. Daarmee is langdurige financiële zekerheid geborgd en ontstaat de mogelijkheid de onderwijsroute in 2027 tijdens de wetsevaluatie te evalueren. Dit voorstel is met het COA (uitvoerder van de voorinburgering) besproken. Een volledige uitwerking van de dekkingsopgave en -bron vindt u in de bijlage. Het dekkingsvoorstel leidt niet tot een afbouw van de voorinburgering. De middelen zijn gebaseerd op de prognoses van hoge instroom. Het COA heeft daarom aangegeven de middelen niet volledig uit te kunnen nutten, mede door personeelskrapte.
- Met de door OCW toegekende middelen en de beschikbare middelen uit de voorinburgering in combinatie met een kasschuif, ontstaat de mogelijkheid om alsnog (gedeeltelijk) gestand te doen aan de motie Palland en de verschillende toezeggingen. Voor zowel de inzet van deze middelen als een kasschuif is toestemming nodig van FIN. Ambtelijk heeft FIN al aangegeven buiten de dossiers koopkracht een armoede geen ruimte te zien, mocht u besluiten dit toch te willen regelen, dan vergt dat een politiek gesprek.
- Het al dan niet agenderen van dit onderwerp vraagt een integrale afweging van beleidsprioriteiten en dekkingsbronnen, in overleg met MAPP. Zie hiervoor ook de nota ter voorbereiding op augustusbesluitvorming van ASEA en FEZ.

Datum

10 augustus 2023

